

Experts for Security and Global Affairs Association

Către Ministerul Afacerilor Externe

În atenția Ministrului Afacerilor Externe

Asociația Experts for Security and Global Affairs

Observații și contribuții privind proiectul Strategiei Naționale de Apărare a Țării 2025–2030

Experts for Security and Global Affairs (ESGA) este o organizație de expertiză și analiză strategică ce contribuie la dezbateră publică privind securitatea națională, politica externă și evoluțiile geopolitice. Documentul de față prezintă recomandările ESGA privind proiectul Strategiei Naționale de Apărare a Țării 2025–2030 (SNApT).

ESGA se axează, de asemenea, pe promovarea intereselor României în domeniul cooperării regionale și al proiectării intereselor în diverse regiuni strategice, precum Regiunea Extinsă a Mării Negre, dar și în nordul Europei, zona Baltică și Arctică, analizând în același timp proiecția de politici și instrumente militare și non-militare ale Federației Ruse pentru a influența procese decizionale în aceste regiuni.. Suntem singura organizație din România care promovează o cultură a cooperării cu statele Scandinave, Baltice și Arctice, facilitând dezvoltarea de formate de colaborare și parteneriate strategice în aceste regiuni.

Obiectivul principal este de a sprijini consolidarea fundamentului strategic al statului român, prin observații constructive și aliniate contextului actual internațional.

Plecând de la teoria **Regiunilor Funcționale Multiple**, ESGA consideră că conceptul de „independență solidară” expus în Strategie poate fi întărit printr-o abordare multilaterală a cooperării regionale. Prin implicarea activă în rețelele multiple de cooperare regională, care prezintă interes de cooperare economică strategică sau în domeniul securității (inclusiv baltice și scandinave), România poate proiecta și proteja interesele sale economice, energetice, de securitate și tehnologice într-un mod solidar cu partenerii de regiune.

Mai concret, colaborarea cu statele scandinave și baltice permite:

- **Interese energetice:** parteneriate pentru tranziția energetică, energie regenerabilă, interconectări energetice și securitatea aprovizionării;

Diaconu Coresi Str., nr. 53, Bucharest, Romania

Web: www.esga.ro Email: contact@esga.ro

Experts for Security and Global Affairs Association

- **Securitate și apărare:** cooperare în domeniul militar, protecția infrastructurilor critice, schimb de bune practici, exerciții multinaționale și dezvoltarea capacităților comune;
- **Economie și investiții:** promovarea investițiilor comune, sprijinirea inițiativelor de cercetare și dezvoltare durabilă, parteneriate în domeniul medical, al inovării și tehnologiilor critice.

România poate valorifica poziția sa de membru al Uniunii Europene pentru a desfășura proiecte comune în:

- **Medicină:** cercetare și dezvoltare de tehnologii medicale și programe de sănătate publică, schimb de expertiză cu centre nordice;
- **Securitate și apărare:** proiecte de inovare în sisteme de armament, logistică și apărare cibernetică;
- **Societate civilă:** consolidarea dialogului regional, programe de educație pentru securitate și leadership civic.

Aceste inițiative contribuie la construirea unei rețele de solidaritate regională, care permite României să își protejeze independența strategică și să proiecteze în mod coerent interesele naționale în plan regional și global.

Experts for Security and Global Affairs (ESGA) semnalează că, în contextul actual al Strategiei Naționale de Apărare a Țării 2025–2030, România pare să fi redus implicarea sa activă în formatele regionale tradiționale din Balcani. Aceasta generează percepția unui rol mai degrabă de spectator decât de actor proactiv în promovarea și protejarea propriilor interese strategice în regiune. Între timp, această regiune trece prin transformări importante, care pot afecta interesele noastre de politică externă.

Această retragere parțială din dinamica balcanică poate afecta capacitatea României de a influența deciziile regionale, de a încuraja continuarea proceselor de integrare europeană, de a consolida parteneriate strategice și de a proiecta stabilitate și securitate în proximitatea sa imediată. ESGA recomandă reanalizarea acestei abordări, astfel încât România să își reafirme poziția de actor activ, să valorifice experiența acumulată și să promoveze interesele naționale în mod coerent în Balcani, în paralel cu extinderea cooperării multilaterale cu statele nordice, baltice și arctice.

ESGA recomandă includerea în Strategie a principiului *Coerenței Inter-Regionale Funcționale*, având în vedere că România operează simultan în multiple regiuni strategice – Marea Neagră, Balcani, Europa Centrală, Nordul Europei și zona Baltică. Pentru a evita fragmentarea decizională și pentru a consolida eficiența politicii externe, este esențial ca acțiunile din aceste regiuni să fie corelate, integrate și orientate spre obiective de securitate complementare. În logica Regiunilor Funcționale Multiple, o strategie eficientă nu doar distribuie atenția pe mai multe zone, ci creează

Experts for Security and Global Affairs Association

legături de coerență între ele, astfel încât câștigurile de influență dintr-o regiune să întărească poziția României în celelalte.

Recomandăm, de asemenea, adoptarea principiului *Suveranității Funcționale Distribuite*, care reflectă realitatea că o parte semnificativă a securității României se realizează prin rețele multilaterale de cooperare – în apărare, energie, tehnologie, infrastructură și cercetare. În mediul actual, suveranitatea nu este diminuată prin cooperare, ci consolidată prin capacități comune, interconectate și complementare. Formatele nordice și baltice oferă României acces la ecosisteme avansate de inovare, reziliență digitală, infrastructuri critice și tehnologii de apărare, ceea ce sporește autonomia strategică a țării, nu o reduce, iar formatele de cooperare cu regiuni precum Caucazul de Sud sau Asia Centrală aduc țara noastră mai aproape de resurse naturale, inclusiv energetice, care facilitează accesul la proiecte de infrastructură energetică sau comerciale, prin acces la rute comerciale sau de transport.

În acest sens, recomandăm ca MAE și Administrația Prezidențială să avanseze o politică externă care valorifică poziționarea României ca actor transversal în mai multe regiuni funcționale. Consolidarea parteneriatelor multilaterale la nivel regional ar susține atât independența energetică și securitatea infrastructurilor, cât și dezvoltarea unor proiecte comune în cercetare, medicină, securitate cibernetică și industrie de apărare. Aceste colaborări ar oferi României instrumente concrete pentru a-și proiecta interesele strategice, pentru a crește reziliența națională și pentru a-și reafirma rolul de actor activ și relevant în Europa extinsă, inclusiv în fața partenerului strategic Statele Unite ale Americii. Atât Uniunea Europeană, cât și Statele Unite ale Americii, promovează identificarea de oportunități pentru a extinde colaborarea și interacțiunea, cu scopul de a genera beneficii pentru toate părțile, fără a își retrage pozițiile cheie din diferite domenii.

România trebuie să adopte o axă geostrategică ce presupune implicare proactivă în principalele regiuni funcționale care îi condiționează securitatea: Ucraina, Republica Moldova, Orientul Mijlociu, Balcani și regiunea extinsă a Mării Negre. Status quo-ul global demonstrează că absența din aceste state sau regiuni slăbește capacitatea de influență, iar pentru România, proximitatea geografică și interdependențele strategice impun o prezență activă, coordonată și anticipativă. Ucraina și Republica Moldova sunt state funcționale, cruciale pentru securitatea națională, iar Regiunea Extinsă a Mării Negre și Orientul Mijlociu rămân a fi regiuni cheie pentru stabilitatea energetică, fluxurile comerciale sau securitatea umană și poziționarea în cadrul alianțelor occidentale. Reasumarea unei politici externe dinamice în aceste spații este indispensabilă pentru consolidarea poziției României de lider regional și pentru câștigarea treptată a unui profil global.

În acest context, România are nevoie de un compas de comunicare strategică care să fie funcțional pe două niveluri: spre exterior, în relația cu partenerii și aliații – pentru a demonstra predictibilitate, credibilitate și viziune strategică –, și spre interior, în raport cu cetățenii din țară și din diaspora – pentru a explica prioritățile de securitate, costurile, beneficiile și direcțiile de acțiune ale statului. O strategie de comunicare construită pe logica Regiunilor Funcționale Multiple trebuie să transmită în mod clar cum acțiunile României în diverse regiuni sunt interdependente și contribuie

Diaconu Coresi Str., nr. 53, Bucharest, Romania

Web: www.esga.ro Email: contact@esga.ro

Experts for Security and Global Affairs Association

direct la siguranța, prosperitatea și prestigiul național. Fără un astfel de compas comunicațional, percepția fragmentată a politicii externe riscă să genereze neîncredere internă și marginalizare externă.

Pentru a-și reafirma rolul în arhitectura strategică europeană și euroatlantică, România trebuie să își recâștige credibilitatea în fața partenerilor externi, având în vedere că, în ultimii ani, a ratat unele oportunități de poziționare. Spre deosebire de România, Grecia (un stat partener și comparabil ca profil regional) s-a implicat activ în formatele de discuție privind reconstrucția Ucrainei și în dialogurile internaționale privind soluționarea conflictului din Gaza. Această implicare consistentă, bazată pe o evaluare corectă a mediului global și pe aplicarea pragmatică a principiului cost-beneficiu, oferă Greciei valențe de lider nu doar regional, ci și global. În această logică, România trebuie să învețe din aceste exemple și să își definească acțiunile externe ca parte a unei arhitecturi interregionale, coerente și orientate spre rezultate concrete, pentru a redeveni un actor respectat, influent și necesar în ecuația securității globale.

România continuă să opereze fără o strategie multinivel coerentă pentru gestionarea provocărilor de securitate din regiunea Mării Negre, ceea ce reduce capacitatea statului de a acționa ca actor strategic și nu doar ca beneficiar de garanții externe. În logica Regiunilor Funcționale Multiple, Marea Neagră reprezintă una dintre regiunile funcționale centrale pentru securitatea României – conectată direct cu flancul estic, cu regiunea Caucazului de Sud, dar prin aceasta și cu Asia Centrală, cu Marea Mediterană și cu rutele energetice euro-atlantice. Lipsa unei strategii multinivel înseamnă că România nu reușește să conecteze dimensiunea militară cu cea energetică, tehnologică, diplomatică și economică, pierzând astfel oportunitatea de a-și transforma poziția geografică într-un avantaj geostrategic.

În mod particular, absența unei prioritizări clare în ceea ce privește apărarea navală reprezintă una dintre cele mai severe vulnerabilități strategice ale României. Într-un spațiu definit de competiție militară intensă, în care Rusia își proiectează puterea prin instrumente navale, cibernetice și hibride, România continuă să rămână cu o capacitate navală insuficientă și cu programe de înzestrare întârziate. O Strategie Națională de Apărare care nu fixează explicit necesitatea modernizării forțelor navale, achiziția urgentă de platforme moderne și integrarea acestora în rețelele NATO de supraveghere maritimă și antisubmarin este o strategie incompletă. Atragem atenția asupra faptului că absența unei astfel de capacități reduce rolul României ca actor funcțional într-una dintre regiunile sale cele mai critice, ceea ce afectează și alte regiuni funcționale în care statul ar putea proiecta influență.

În plus, România trebuie să își redefinească parteneriatele politice și militare de pe axa nordică a NATO – cu state precum Norvegia, Suedia, Finlanda, Islanda și statele baltice – nu ca opțiune secundară, ci ca direcție strategică explicită inclusă în Strategie. Aceste relații nu doar întăresc apărarea flancului estic, ci permit României să devină un actor transregional capabil să opereze în mai multe regiuni funcționale simultan: Marea Neagră, Marea Baltică, Balcanii și Caucazul de Sud. O astfel de abordare transformă România într-un partener strategic multiregional al Statelor

Experts for Security and Global Affairs Association

Unite, nu doar într-un stat dependent de securitatea oferită de Washington. Prin integrarea clară în Strategie a cooperării aprofundate cu aliații nordici și baltici, România poate demonstra că este capabilă să contribuie la arhitectura de securitate euro-atlantică într-o manieră proactivă, anticipativă și conectată. Așa cum recomandă teoria Regiunilor Funcționale Multiple, doar statele care pot naviga simultan și coerent mai multe regiuni funcționale devin actori relevanți în politica globală – iar România trebuie să aspire, prin strategie, exact la acest profil.

În viziunea ESGA, este necesar ca România să își recalibreze angajamentele externe, pentru a evita supraexpunerea față de parteneri europeni în detrimentul unei relații profunde și complementare cu SUA. În timp ce implicarea partenerilor europeni în formate continentale este utilă, concentrarea excesivă pe parteneriate europene riscă să diminueze profilul României ca aliat strategic valoros pentru SUA. O politică externă inteligentă ar trebui să poziționeze România ca un nod regional esențial pentru proiecția americană, care să faciliteze coordonarea între regiunea Mării Negre, în Balcani, Caucazul de Sud și Orientul Mijlociu. În esență, România trebuie să fie **punctul de legătură american în regiuni multiple**, nu doar o entitate de sprijin pasiv în Europa Centrală sau de Est.

În practică, această poziționare presupune investiții strategice în interoperabilitatea militară cu SUA, participarea la exerciții multilaterale extinse și dezvoltarea capacităților care completează complementar arsenalul american. De exemplu, România poate deveni un hub pentru logistică, comunicații, securitate cibernetică și monitorizare maritimă, acoperind goluri critice ale rețelei transatlantice. Aceasta nu doar întărește flancul estic NATO, ci creează premisele ca România să fie percepută de SUA drept un partener indispensabil în planificarea strategică globală și regională.

Pentru a valorifica pe deplin această poziționare, România are nevoie ca Strategia Națională de Apărare să prevadă explicit dezvoltarea unor legături politice profunde cu SUA, similare cu cele consolidate de Polonia, bazate pe dialog strategic continuu, consultări bilaterale regulate și coordonare în cadrul formatelor multilaterale. Astfel, România nu doar că își întărește credibilitatea militară și diplomatică, ci și își asigură un rol activ în definirea agendelor regionale și globale, devenind un partener de încredere pe termen lung pentru Washington.

În paralel, este esențial ca Strategia să includă mecanisme de advocacy activ pentru creșterea investițiilor directe americane în economia românească. Accentul trebuie pus pe sectoare strategice – energie, tehnologie, securitate cibernetică, apărare, infrastructură critică – care nu doar diversifică și securizează resursele României, dar cresc și ponderile investițiilor directe americane în PIB-ul național, generând valoare economică și consolidând complementaritatea dintre interesele economice și cele de securitate.